

Procesuiranje napada na novinare u Crnoj Gori

Izveštaj je dopunjen 11. marta 2013.

S A D R Ž A J

<i>Uvod.....</i>	<i>2</i>
<i>Ubistvo Duška Jovanovića.....</i>	<i>5</i>
<i>Napad na Jevrema Brkovića i ubistvo Srđana Vojičića.....</i>	<i>7</i>
<i>Prebijanje novinara Tufika Softića.....</i>	<i>7</i>
<i>Napad na novinara Mladena Stojovića.....</i>	<i>8</i>
<i>Prijetnje smrću istraživaču kršenja ljudskih prava Aleksandru Zekoviću.....</i>	<i>8</i>
<i>Napad na direktora dnevnog lista Vijesti Željka Ivanovića.....</i>	<i>9</i>
<i>Napad na fotoreportera Borisa Pejovića i urednika Vijesti Mihaila Jovovića.....</i>	<i>10</i>
<i>Prijetnje smrću novinarki dnevnog lista Vijesti Oliveri Lakić.....</i>	<i>13</i>
<i>Napad na novinarku Vijesti Oliveru Lakić.....</i>	<i>15</i>
<i>Paljenje vozila dnevnika Vijesti.....</i>	<i>16</i>
<i>Rasvjetljeni napad na ekipu TV Vijesti.....</i>	<i>17</i>
<i>Incident sa novinarkom Dana.....</i>	<i>18</i>
<i>Incident sa novinarima Vijesti i Dana u predizbornoj kampanji u Pljevljima.....</i>	<i>18</i>
<i>Dodatak: Slučaj navodnog prisluškivanja u Višem sudu u Podgorici i nestanak predmeta.....</i>	<i>19</i>

UVOD

Sloboda izražavanja je neophodna za prosperitet svakog društva, posebno onog koje se naziva demokratskim. Važan aspekt ove slobode je fizička bezbjednost svih koji ispoljavaju slobodu izražavanja, a posebno novinara, umjetnika i aktivista za ljudska prava, kojima je sloboda izražavanja neophodna za obavljanje profesije od posebnog značaja za razvoj demokratskog društva.

Ovaj izvještaj se tiče procesuiranja pojedinačnih slučajeva napada na novinare, kao i na jednog književnika i jednog aktivistu za ljudska prava, koji su bili ugroženi zbog svog izražavanja. U izvještaju je ukupno obrađeno 12 slučajeva. Osim slučaja nasilničkog ponašanja prema ekipi TV Vijesti ostali slučajevi nisu do kraja rasvijetljeni.

Ubistvo glavnog urednika dnevnog lista "Dan", Duška Jovanovića, nije rasvijetljeno jer je procesuiran samo jedan saizvršilac, motiv ubistva je nepoznat, kao i drugi saizvršioc i nalogodavci tog ubistva.

Napad na novinarku Oliveru Lakić nije rasvijetljen jer iako je izvršilac napada procesuiran, njegov motiv je nepoznat, pretpostavlja se da je napad naručen, a nalogodavci nisu otkriveni. Još uvijek nije utvrđeno ko joj je prethodno prijetio smrću. Ove godine je zbog toga optužen jedan službenik policije Siniša Rabrenović, a prethodno se otkrilo da je njegov kolega neprimjereno pokušao da utiče na tužiteljku u toku istrage, kako bi spriječio njegovo procesuiranje.

Slučajevi napada na novinare Tufika Softića, koji je pisao o kriminalnim grupama sa sjevera Crne Gore i Mladena Stojovića, koji je govorio o namještanju utakmica (tzv. fudbalskoj mafiji), nijesu nikada doveli do otvaranja istrage.

Iako je slučaj prebijanja direktora dnevnog lista "Vijesti", Željka Ivanovića procesuiran, i okrivljeni su pravosnažno osuđeni, ovaj slučaj je jedan od onih u kojima pravda nije očigledno sprovedena. Više indicija ukazuje da su okrivljeni priznali krivicu za djelo koje nisu učinili, uključujući i neuobičajeno hitno suđenje.

Napad na fotoreportera Borisa Pejovića i urednika "Vijesti", Mihaila Jovovića, od strane gradonačelnika Podgorice, Miomira Mugoše, njegovog sina i vozača, koji je državno tužilaštvo uporno pokušavalo da predstavi kao tuču u kojoj je krivica svih podjednaka, nije odgovarajuće procesuiran, jer je gradonačelnik procesuiran samo u prekršajnom postupku, nikada nije utvrđeno zbog čega policija nije provjerila navode o upotrebi pištolja u incidentu, kao ni odgovornost ljekara i državnih službenika za očiglednu opstrukciju pravde. Tri slučaja paljenja vozila nedjeljnika "Vijesti" takođe nisu rasvijetljena.

Napad na književnika Jevrema Brkovića, u kome je ubijen njegov pratilac Srđan Vojičić, takođe nikada nije doveo do pokretanja istrage. Brković je napadnut neposredno pošto je objavio knjigu u kojoj je opisivao veze političara i mafije. Kontinuirane prijetnje smrću istraživaču

kršenja ljudskih prava Aleksandru Zekoviću nikada nisu istražene ni procesuirane, iako je snimak glasa osobe koja je uputila prijetnje dostavio policiji. Ovaj snimak je kasnije nestao iz predmeta kod državnog tužioca, predmet je zastario, uprkos indicijama, objavljenim i u izvještaju američkog State Department-a da je prijetnje Zekoviću uputio Mirko Banović, tada tjelohranitelj direktora Uprave policije Veselina Veljovića.

U izvještaju su opisana i dva incidenta u kojima su novinari pretrpjeli blaže oblike ugrožavanja prilikom obavljanja profesionalnih dužnosti.

Na kraju je predstavljen i nikada istražen slučaj nestanka predmeta o navodnom prisluškivanju sudija iz Višeg suda u Podgorici, o kome je pisao novinar Petar Komnenić, koji je s tim u vezi krivično osuđen zbog клевете, a zatim konačno amnestiran pošto je клевета dekriminalizovana.

Vlada je usvojila predlog Akcije za ljudska prava i Akcionim planom za sprovođenjem preporuka EU, kao jednu od mjera koje je potrebno sprovesti do kraja juna 2011. propisala i izradu Izvještaja o istragama i nasilju protiv novinara. Međutim, ovaj izvještaj nikada javnosti nije pružio informacije o statusu istraga u onim slučajevima koji nisu stigli do suda, pa se tako ne zna jesu li predmeti zastarjeli, da li su u njima preduzete neke radnje i da li se uopšte planira preduzimanje bilo kakvih radnji. Iako smo tražili dopunu tog izvještaja, to se nije desilo.

Akcija za ljudska prava je 12.5.2010. godine podnijela zahtjev za pristup informacijama Vrhovnom državnom tužilaštvu u kojem smo tražili informacije koje odnose na procesuiranje nekih od pomenutih slučajeva. Vrhovno državno tužilaštvo je pet mjeseci kasnije odbilo naš zahtjev, uz obrazloženje da ne zadovoljava uslove navedene u Vodiču za pristup informacijama Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore, pa se pristup informaciji ne može ostvariti shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, već shodno odredbama Zakona o krivičnom postupku, kojim je propisan način i postupak korišćenja prava na pristup dokazima i podacima u krivičnom postupku. U žalbi koju je Akcija za ljudska prava podnijela Ministarstvu pravde 08.10.2010. naveli smo da nijesmo zahtijevali pristup dokazima i spisima iz krivičnog postupka, jer nemamo informacije da li je, i ako jeste protiv koga, krivični postupak uopšte pokrenut u nekim slučajevima navedenim u zahtjevu. Pored pozivanja na zakonske propise, naveli smo i da smatramo da javnost ima pravo da zna tražene informacije koje se odnose na pomenute slučajeve, odnosno da odbijanje zahtjeva od strane državnog tužilaštva ne doprinosi unapređenju povjerenja javnosti u rad pravosuđa, što je propisano kao jedan od ključnih ciljeva Strategije reforme pravosuđa Crne Gore. Poslije procesa koji je trajao skoro dvije godine, posle presude Upravnog suda kojom je naloženo ministarstvu pravde da poništi rješenje kojim je potvrdilo stav VDT-a, 20. marta 2012. dobili smo rješenje kojim se dozvoljava pristup informacijama traženim dana 12.5.2010. Skoro svi odgovori Vrhovnog državnog tužilaštva, poslije dvije i po godine, sveli su se na to da nema napretka u istrazi pomenutih napada ili da počinioci nisu pronađeni.

Akcija za ljudska prava je apelovala više puta na Vrhovno državno tužilaštvo i policiju da preduzmu sve mjere iz svoje nadležnosti i djelotvorno istraže kršenje slobode izražavanja u vidu

napada na novinare i medije. Dana 13. marta 2012, na inicijativu premijera Igora Lukšića, održan je sastanak direktora Uprave policije Božidara Vuksanovića, potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Markovića, Vrhovne državne tužiteljke Ranke Čarapić, Ministra unutrašnjih poslova Ivana Brajovića i specijalne tužiteljke Đurđine Ivanović, na kome je odlučeno da rasvjetljavanje i procesuiranje svih slučajeva napada na novinare i medije u protekloj godini bude prioritet rada policije i tužilaštva. Nažalost, ni godinu dana kasnije nije bilo napretka u otkrivanju nalogodavaca i izvršilaca napada na novinare. Stoga, ne iznenađuje ocjena u Analitičkom izvještaju Evropske komisije za poglavlje 23 u kome se, između ostalog, i dalje naglašava zabrinutost EK zbog napada na novinare, odnosno potreba da se ti napadi temeljno istraže i procesuiraju. Vjerujemo da bi temeljna istraga u ovim predmetima mogla da dovede, ne samo do odgovornih za prijetnje i napade, nego i do državnih službenika koji su opstruirali istrage ovih slučajeva.

Vlada, međutim, nikada nije usvojila izvještaj o istragama slučajeva nasilja protiv novinara, koji bi obuhvatio i one slučajeve koji nisu došli do suda, uprkos mjeri iz svog Akcionog plan praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije, iz 2011. godine. Iako smo više puta tražili dopunu ovog izvještaja, to se nije desilo. Nacrtom Akcionog plana za poglavlje 23 kao jedna od mjera sada je predviđena izrada izvještaja o istragama i procesuiranju nasilja prema novinarima.

Ubistvo Duška Jovanovića. – Slučaj ubistva urednika dnevnog lista *Dan*, Duška Jovanovića, za policiju je „riješeno“ i, kako je medijima pri kraju 2010. godine nezvanično rečeno u Upravi policije, ničeg novog u istrazi nije bilo skoro dvije godine.¹ Jovanović je ubijen 27. maja 2004., a još uvijek nijesu identifikovani izvršioci, saučesnici koji su sa osuđenim Damirom Mandićem učestvovali u ubistvu Jovanovića, kao ni nalogodavci tog ubistva. Vrhovni sud je potvrdio kaznu od 18 godina zatvora za Mandića, na koliko je Apelacioni sud preinačio prvostepenu presudu kojom je bio osuđen na maksimalnih 30 godina. Prvom prvostepenom presudom Mandić je bio oslobođen zbog nedostatka dokaza.

Poslije četiri godine od Jovanovićevog ubistva poslat je na vještačenje DNK Vuka Vulevića i Muše Osmanagića², koje su visoki policijski funkcioneri još u prvim danima istrage javno osumnjičili za ovaj zločin, ali koji nikada nijesu za njega optuženi.

Nadležni ne samo da nisu proširili krug direktnih izvršilaca, nego ni nakon šest godina nije poznat motiv za ubistvo Jovanovića, niti je utvrđeno ko su mogući nalogodavci ovog zločina, za koji crnogorski policijski funkcioneri tvrde da nema političku pozadinu. Početkom aprila 2011, crnogorska štampa je prenijela navode beogradskog *Blica*, koji je u seriji tekstova opisivao organizovano učešće kriminalaca iz Srbije u sakrivanju ubica Duška Jovanovića 2004. i godinu dana kasnije, inspektora policije Slavoljuba Ščekića, a koji navodi da je oba ubistva naložila služba državne bezbjednosti Crne Gore.³

Branilac Damira Mandića tvrdi da je on osuđen „na osnovu indicija“ i da je vlastima bilo važno da osude nekoga, a da se pri tom ne otkriju ni nalogodavci ni direktni izvršioci.⁴ Vrhovni sud je u 2010. odbio zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je Mandić podnio protiv presude Apelacionog suda, a još uvijek se očekuje stav Ustavnog suda po njegovoj ustavnoj žalbi, podnijetoj zbog povrede prava na pravično suđenje.⁵

U aprilu 2011. *Dan* je objavio službenu zabilješku koju je navodno sačinio bivši specijalni savjetnik pomoćnika ministra unutrašnjih poslova i tadašnjeg šefa Službe državne bezbjednosti Duška Markovića, Vasilije Mijović, 30. maja 2004. u kojoj se navodi izjava svjedoka, takođe bivšeg službenika Službe državne bezbjednosti (SDB), prema kojoj je svjedok sa terase svog stana u noći kada se ubistvo dogodilo vidio kako iz automobila izlaze Vuk Vulević i Damir Mandić.⁶ Prema istoj zabilješci, sa brojem i pečatom MUP-a, koja je nastala na osnovu neformalnog razgovora Vasilija Mijovića i svjedoka čije ime nije objavljeno, svjedok navodi da iz straha za bezbjednost svoje porodice nije smio da prijavi svoja saznanja: „Nijesam lud, da mi pobiju djecu, znaš li ti ko je Vuk Vulević i Damir Mandić. Oni su službini ljudi, zvijeri. Znaš li

¹ „Policija odavno ne traži napadače na Softića i Stojovića“, *Vijesti*, 3. decembar 2010.

² „Nema tragova Muše i Vulevića u golfu“, *Vijesti*, 1. jun 2010.

³ „Duškove ubice štitili iz crnogorskog DB-a“, *Vijesti*, „Vuk i Čila bili u Golfu“, *Dan* 5. april 2011.

⁴ „Mandić se sprema i za Strazbur“, *Vijesti*, 23. novembar 2010, „U februaru o presudi Damiru Mandiću“, *Dan*, 24. januar 2011.

⁵ Isto.

⁶ „Svjedok vidio Vulevića kako izlazi iz „golfa ubice“, *Dan*, 16. april 2011.

da je Vuk ubio u po dana, u Ulici slobode, Belog Raspopovića 2000. godine⁷, i to je vidio Ranko Krivokapić⁸, pa nije prijavio. Pa na istom mjestu, 2001. Miška Krstovića⁹. To svako zna. Niko im ništa ne može. Što će mi to.“¹⁰ Ministar pravde Duško Marković je izjavio da nikada nije vidio ovakvu zabilješku, te da je prvi put primio od redakcije *Dana*, nakon čega je dostavio tužilaštvu¹¹, te da službena zabilješka Vasilija Mijovića ne postoji u dokumentacionom fondu SDB-a, niti je zavedena u djelovodniku SDB za 2004. godinu. Kako je tužilaštvo pokrenulo postupak ovim povodom, saslušan je svjedok iz zabilješke koji je negirao da je navedenu izjavu dao Vasiliju Mijoviću, kao i da se tog datuma, kad je zabilješka navodno sačinjena, nalazio u Beogradu. Izjavio je i da je sa Mijovićem bio u dobrim odnosima i da mu nije jasno zašto je nakon 7 godina izašao u javnost sa svojim tvrdnjama.¹² Prilikom saslušavanja Mijović je ponovio navode iz zabilješke i rekao da ministar Marković pokušava da ga ubije, jer je, prema njegovim riječima, početkom aprila 2010. poslao ubice da ga učutkaju, što je Marković odbacio kao izmišljotinu.¹³ Početkom avgusta 2011. u Beogradu u vozilo kojim je upravljao Mijović ispaljen je hitac u trenutku kada su ulicom prolazili svatovi, ali nije poznato da li je hitac slučajno ili namjerno ispaljen u Mijovićevo vozilo.¹⁴ Iako je navodno, odmah nakon hapšenja, osuđeni Mandić Vulevića naveo kao Jovanovićevog ubicu, o tome ne postoji službena zabilješka, dok se kasnije na suđenju branio ćutanjem.¹⁵ Državno tužilaštvo je interesovalo i od koga su i na koji način glavni i odgovorni urednik „Dana“ Mladen Milutinović i novinar Mitar Rakčević dobili službenu zabilješku, koju je povodom ubistva glavnog urednika „Dana“, Duška Jovanovića, sačinio bivši funkcioner ANB-a Vasilije Mijović.¹⁶ Takođe nije jasno zbog čega je fokus tužilaštva bio usmjeren na istragu načina na koji se došlo do zabilješke, umjesto na njen sadržaj. Više državno tužilaštvo okončalo je istragu o sadržini službene zabilješke, a da prethodno nije saslušalo penzionisanog generala Službe državne bezbjednosti Nedeljka–Neđa Boškovića, koji je u izjavi za medije potvrdio da je Mijovićeva službena zabilješka autentična. Boškovića je, inače bivšeg savjetnika šefa SDB-a Duška Markovića (sada ministar pravde), tokom saslušanja u Beogradu pomenuo upravo Mijović, navodeći da ga je u vrijeme kada je sačinio zabilješku o tome obavijestio.¹⁷ U odgovoru VDT-a, koji je Akcija za ljudska prava primila neposredno prije okončanja istrage, o službenoj zabilješci se navodi: „Provjere u vezi navoda ovog svjedoka su u toku¹⁸, premda su do sada preduzete radnje pokazale da iskaz ovog svjedoka nije potvrđen od

⁷ Funkcioner Državne bezbjednosti Crne Gore Darko Raspopović Beli, ubijen je u januaru 2001.

⁸ Predsjednik Skupštine Crne Gore

⁹ Privatni preduzetnik, ubijen u aprilu 2001.

¹⁰ „Ne smijem da svjedočim, Vuka je SDB zaštitila kada je ubio Belog“, *Dan*, 17. april 2011.

¹¹ „Marković zabilješku prosljedio tužilaštvu“, *Dan*, 30. april 2011.

¹² „Svjedok saslušan zbog službene zabilješke“, *Dan*, 7. maj 2011.

¹³ „Mijović: Duško šalje ubice da me učutkaju Marković: Vaso ponovo izmišlja“, *Dan*, 02. jun 2011.

¹⁴ „Svatovi“ pucali na Mijovića“, *Dan*, 9. avgust 2011.

¹⁵ „Režim vraća krvavi dug“, *Dan*, 21. jul 2010.

¹⁶ „Tužioca zanima porijeklo, a ne sadržina zabilješke“, *Dan*, 8. jul 2011.

¹⁷ „Tužilaštvo odbilo da sasluša ključnog svjedoka“, *Dan*, 16. maj 2012.

¹⁸ Misli se na svjedoka čiji identitet nije otkriven kojeg je naveo Vasilije Mijović.

strane lica na koja se svjedok pozvao kao na izvor njegovih saznanja.¹⁹

Tužilaštvo do danas nije objasnilo zbog čega su DNK uzorci Vulevića i Osmanagića tek posle četiri godine od ubistva poslati na analizu, iako su njih visoki funkcioneri policije odmah posle ubistva sumnjičili kao izvršioci. S druge strane, osuđeni Mandić tvrdi da su dokazi protiv njega u ovom slučaju podmetnuti. Javnosti nije poznato ni da to li je tužilaštvo utvrdilo da je zabilješka, čiju sadržinu su provjeravali, falsifikat.

Napad na Jevrema Brkovića i ubistvo Srđana Vojičića. – Pisac Jevrem Brković fizički je napadnut i povrijeđen 26. oktobra 2006. kada je njegov vozač Srđan Vojičić ubijen.²⁰ Brković pretpostavlja da je napadnut od strane onih koji su se prepoznali u njegovoj knjizi „Ljubavnik Duklje“ na temu veza između organizovanog kriminala i vladajuće političke elite u Crnoj Gori.²¹ Članovi porodice ubijenog Srđana Vojičića navode da je Brković znao ko su bili napadači, ali je odbio da o tome svjedoči sugerišući da je bio u pitanju biznismen usko povezan sa političarima na vlasti.²² Još uvijek nema osumnjičenih za Vojičićovo ubistvo, odnosno napad na Brkovića.²³ Prema odgovoru VDT-a Akciji za ljudska prava od 20. marta 2012. nema napretka u istrazi u ovom predmetu.²⁴

Prebijanje novinara Tufika Softića. – Novinar Tufik Softić iz Berana, koji je istraživao o grupama organizovanog kriminala i o tome obavještavao javnost, napadnut je 2. novembra 2007. godine od strane dva maskirana lica, nakon čega je hospitalizovan zbog težih povreda ruke i glave.²⁵ Osoba koju je Softić naveo kao mogućeg počinioaca, a koja mu je i ranije prijetila, i bila osumnjičena za pripadništvo grupi Darka Šarića koja se bavila trgovinom droge, prema Softićevim saznanjima, nikada nije saslušana vezano za napad.²⁶ Do danas nije bilo napretka u istrazi o ovom incidentu. U odgovoru VDT-a povodom ovoga slučaja navedeno je :“U pravcu rasvjetljavanja događaja Osnovno državno tužilaštvo urgiralo je prema policiji više puta, a zadnja urgencija upućena je dana 17.02.2012.godine, povodom koje je Uprava policije 20.02.2012.godine izvijestila nadležno tužilaštvo da nemaju novih saznanja u predmetu.“²⁷ Ovaj odgovor, između ostalih, pokazuje da tužilaštvo pokazuje neprihvatljiv visok nivo tolerancije prema očiglednom kršenju ljudskih prava od strane državnih službenika - pripadnika policije, odgovornih za nedjelotvorne istrage – i na taj način promoviše nekažnjivost i za teška kršenja

¹⁹ Detaljnije vidjeti na: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

²⁰ „Jevrem povrijeđen, vozač ubijen“, *Dan*, 25 oktobar 2006.

²¹ „Ubice još na slobodi“, *Vijesti*, 26. oktobar 2006.

²² „Brković čuva tajnu?“, *Republika*, 2 oktobar 2006.

²³ „Rasvjetliti ubistva i napade na novinare“, *Dan*, 2. februar 2011.

²⁴ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva TU. br. 312/10, dostupan na: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

²⁵ „Pretučen dopisnik Republike Tufik Softić“, *Republika*, 2. oktobar 2007.

²⁶ „Moćni štit“, *Monitor*, 19. mart 2010.

²⁷ Detaljnije vidjeti na: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

ljudskih prava, suprotno međunarodnim standardima.²⁸

Napad na novinara Mladena Stojovića. – Sportski novinar iz Bara, Mladen Stojović, napadnut je u svom stanu krajem maja 2008. Usljed napada Stojović se onesvijestio i zadobio teže povrede – frakturu obje vilice, krvarenje u ustima i nosu, kao i ubod oštrim predmetom u predjelu vilice. U januaru 2008. u emisiji „Insajder“ televizije B92, Stojović je svjedočio o prevarama, tj. namještanju rezultata na fudbalskim mečevima od strane crnogorske „fudbalske mafije“.²⁹ Policija i Vrhovni državni tužilac izjavili su da nije bilo tragova koji bi ukazali na napadače.³⁰ Ostaje i dalje nepoznato da li je državni tužilac ikada istražio Stojovićeve izjave o postojanju „fudbalske mafije“ u Crnoj Gori i eventualnoj vezi između ljudi koje je označio da pripadaju toj „mafiji“ i napada na njega, jer tužilaštvo nije odgovorilo na to pitanje Akciji za ljudska prava, dok je o samoj istrazi odgovoreno: „Tokom postupka prikupljanja potrebnih obavještenja saslušano je 17 lica na osnovu čijih iskaza se nije moglo doći do podataka o identitetu napadača, u vezi sa čim je Područna jedinica u Baru zadnje izvještaje dostavila Osnovnom državnom tužilaštvu u Baru, 4. februara i 30. marta 2011. godine. Osnovno državno tužilaštvo u Baru urgiralo je više puta, a zadnja urgencija policiji učinjena je dana 12.03.2012.godine.“³¹

Prijetnje smrću istraživaču kršenja ljudskih prava Aleksandru Zekoviću. – U aprilu i maju 2007. istraživaču kršenja ljudskih prava i članu Savjeta za građansku kontrolu rada policije, Aleksandru Saši Zekoviću prijećeno je smrću putem mobilnog telefona, nakon čega je podnio krivičnu prijavu.³² Kako je Zeković snimio posljednja dva razgovora, a pošto je policija odbila da presluša snimke zbog nedostatka uređaja za analizu glasa, lokalna radio stanica *Antena M* iz Podgorice emitovala je snimljene prijetnje. Nekoliko ljudi je prepoznalo glas službenika policije Mirka Banovića koji je u tom periodu radio na obezbjeđenju direktora Uprave Policije Veselina Veljovića.³³ Veljović je informisao Zekovića o proceduri koja je pokazala da Banović nije prijetio, međutim toj proceduri Zeković nije prisustvovao, već je o njoj kasnije informisan.³⁴ Savjet za građansku kontrolu rada policije je izjavio da policija nije obezbijedila informacije koje

²⁸ Za sistematičan pregled ovih standarda posebno vidjeti Guidelines on impunity – Smjernice Komiteta ministara Savjeta Evrope o iskorjenjivanju nekažnjivosti za teška kršenja ljudskih prava, dokument usvojen na 1110. sjednici 31. marta 2011. godine, Strazbur, neslužbeni prevod dostupan na www.hraction.org.

²⁹ Više informacija dostupno na linku: http://www.b92.net/info/emisije/insajder.php?yyyy=2008&mm=01&nav_id=283409.

³⁰ „Stojović: hoće da razvodne slučaj“, *Vijesti*, 29. maj 2008.

³¹ Odgovor Vrhovnog državnog tužilaštva TU. br. 312/10, dostupan na: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/Odgovori_VDT-a.pdf.

³² „Prijetili mu smrću dok je bio kod šefa policije“, *Vijesti*, 5. maj 2007 „Zekoviću prijećeno smrću“, *Dan*, 5. maj 2007.

³³ „Spremi drvenu košulju“, *Vijesti*, 6. maj 2007.

³⁴ „Banović prošao poligraf“, *Dan*, 17 maj 2007.

je Savjet zahtijevao u odnosu na ugrožavanje lične sigurnosti Zekoviću, kao članu Savjeta.³⁵ U medijima je objavljeno da su tajno praćenje i uznemiravanje Aleksandra Zekovića provodili pripadnici obezbjeđenja visokog funkcionera Vlade Crne Gore.³⁶ Tadašnji predsjednik Vrhovnog suda, Ratko Vukotić, informisao je Zekovića da mu ne može saopštiti informacije o tome da li je bio podvrgnut mjerama tajnog nadzora, jer bi to bilo protivno interesima državne bezbjednosti.³⁷ U 2007. i 2008. godini, Osnovni državni tužilac je, na zahtjev Akcije za ljudska prava, odgovorio da je policiji naloženo preduzimanje određenih istražnih radnji, ali ne i da li je policija sprovela te istražne radnje.³⁸ Ipak, javnosti nije poznato da je ikada Vrhovni državni tužilac iskoristio svoje pravo da informiše Ministarstvo unutrašnjih poslova o nepostupanju policije po zahtjevima tužilaštva. Na drugu godišnjicu od neistraženih prijetnji smrću koje su upućene Zekoviću, 31 NVO uputila je dopis, u kojem je Vrhovna državna tužiteljka zamoljena da informiše javnost o radnjama koje je tužilaštvo, u skladu sa svojim nadležnostima, sprovelo kako bi istražilo ovaj slučaj. Na taj dopis Vrhovno državno tužilaštvo nikada nije odgovorilo. U 2010. godini Vrhovno državno tužilaštvo dva puta je odbilo da na zahtjev Akcije za ljudska prava za pristup informacijama odgovori koje radnje je državni tužilac preduzeo da istraži prijetnje. Upravni sud je poništio rješenje Ministarstva pravde koje se složilo sa ovakvom odlukom VDT-a, i naložio je donošenje novog rješenja. Odgovor smo primili 20. marta 2012. Iz odgovora VDT-a jasno proističe da policija nije pružila potrebna obavještenja tužilaštvu i opstruirala je istragu. Iako je tužilaštvo tim povodom četiri puta urgiralo kod policije, ono se očigledno pomirilo sa nezakonitim radom policijskih službenika, uprkos javno iznijetoj ozbiljnoj sumnji da je službenik policije prijetio Zekoviću i da se njegove kolege s njim u tome solidarišu.

Prvi put posle gotovo četiri godine od incidenta, kada je krivično gonjenje po svemu sudeći zastarjelo, Zekovića je sredinom februara 2011. pozvala na razgovor v.d. Osnovnog državnog tužioca, Ljiljana Klikovac, da bi mu saopštila da u predmetu nema audio zapisa prijetnji koje je on dostavio policiji.³⁹ Do danas je ostalo neistraženo ko je pojedinačno odgovoran zbog zataškavanja ovog slučaja, tj. nepreduzimanja djelotvorne istrage.

Napad na direktora dnevnog lista Vijesti Željka Ivanovića. – U noći 1. septembra 2007, u centru Podgorice, tri nepoznata lica napala su Željka Ivanovića, urednika i osnivača dnevnih novina *Vijesti*. Samo na bazi priznanja dva navodna napadača, uprkos protivljenju Ivanovića i ostalih svjedoka napada, zamjenik osnovnog državnog tužioca iz Podgorice Sonja Jovičević je za uzrokovanje fizičkih povreda i nasilničko ponašanje optužio dvije osobe iz Nikšića i Foče.⁴⁰ Nakon neuobičajeno efikasnog suđenja, Osnovni sud u Podgorici osudio je obojicu na kaznu od po četiri godine zatvora, a Viši sud je nakon toga, po žalbi osuđenih, kazne smanjio na po

³⁵ „Zeković nezadovoljan zaštitom i istragom“, *Vijesti*, 28. april 2007

³⁶ „Policajci pratili Zekovića!“, *Republika*, 26. april 2007.

³⁷ „Kriju da li je Zeković praćen“, *Dan*, 3. maj 2007.

³⁸ Odgovor Državnog tužilaštva na zahtjev za slobodni pristup informacijama dostupan u arhivi Akcije za ljudska prava.

³⁹ „Prijetnje smrću tužilaštvo nije čulo“, *Vijesti*, 18. februar 2011.

⁴⁰ „Ivanović: Zaboravili šta treba da kažu“, *Dan*, 11. decembar 2007.

godinu dana zatvora.⁴¹ Osuđeni su priznali da su tukli Ivanovića navodno zbog toga što su *Vijesti* ranije pisale o njima. Tokom istrage i suđenja, Ivanović je je izjavio da optuženi ni ne liče na napadače koje je on opisao policiji neposredno nakon napada. Takođe je tvrdio kako su mu napadači prišli sprijeda, a ne s leđa, kako su svjedočila oba optuženika. U prilog tome bila je i izjava još jednog lica koje je tvrdilo da optuženi ne odgovaraju napadačima koje je vidjelo.⁴² Čini se čudnim to što je jedan od optuženih čekao dvije i po godine na osvetu, s obzirom da je toliko vremena proteklo od kratke policijske objave da je optužen, koju su prenijele *Vijesti*, kao i druge novine. Sve to daje razumnu osnovu za sumnju da osuđeni nijesu pravi napadači na Ivanovića. Takođe, optuženi i svjedoci su na suđenju izjavili da je samom događaju prisustvovalo jedno lice sa fantomkom na glavi koje je posmatralo napad, kao i vozač koji ih je čekao u vozilu. Ova dva lica nijesu otkrivena i procesuirana.⁴³

Napad na fotoreportera Borisa Pejovića i urednika Vijesti Mihaila Jovovića. – U avgustu 2009. gradonačelnik Podgorice Miomir Mugoša, njegov sin Miljan Mugoša i vozač Dragan Radonjić, fizički su napali fotoreportera dnevnih novina *Vijesti*, Borisa Pejovića, a onda i zamjenika urednika *Vijesti*, Mihaila Jovovića, koji su dokumentovali nepropisno parkiranje gradonačelnika. Prema izjavama gradonačelnika, njegovog sina i vozača, Jovović je njih fizički napadao, i tom prilikom teže povrijedio vozača.⁴⁴ Jovović je izjavio da je gradonačelnikov sin u jednom momentu čak uperio pištolj u njega, ali da policija nije ni pokušala da pretraži gradonačelnikovo vozilo kako bi pronašla oružje.⁴⁵ Nakon incidenta, u ljekarskim pregledima Pejovića i Jovovića konstatovano je više povreda. Ustanovljeno je da je Jovoviću probijena bubna opna, nakon čega je operisan.⁴⁶

Policija je podnijela krivičnu prijavu protiv gradonačelnikovog sina, ali i protiv napadnutog Jovovića, pa je zamjenik osnovnog državnog tužioca u Podgorici, Zoran Vučinić, pored gradonačelnikovog sina optužio i Jovovića zbog navodnog nanošenja povreda vozaču koje su dovele do potresa mozga. Nakon dostavljanja optužnice protiv Jovovića Vijeće podgoričkog Osnovnog suda vratilo je optužnicu tužilaštvu, da bi se vještak medicinske struke dodatno izjasnio o vozačevim povredama. Dr Dragana Čukić je ranije dala mišljenje da postoji mogućnost da Jovović nije prouzrokovao vozačevu povredu već da je moguće da je ta povreda uzrokovana davno.⁴⁷ Takav nalaz je potvrdilo i vještačenje u Beogradu.⁴⁸ Inače, vozač Radonjić se javio radi ljekarskog pregleda 13 sati nakon incidenta.

Epilog slučaja je da je državni tužilac u maju 2011. optužio i urednika *Vijesti*, Mihaila

⁴¹ „Za prebijanje samo po godinu“, *Dan*, 9. jun 2008.

⁴² „Očevdac: Oni nijesu napadači jedan je ličio na šifonjer“, *Vijesti*, 13. decembar 2007.

⁴³ „Više ne traže ni Mikija“, *Vijesti*, 16. jun 2012.

⁴⁴ „Mugoša fizički nasrnuo na novinare“, *Dan*, 7. avgust 2009.

⁴⁵ „Mugi smije da nas bije!“, *Vijesti*, 8 avgust 2009.

⁴⁶ „Radonjić samo ogreben“, *Dan*, 1. oktobar 2009.

⁴⁷ „Jovović optužen bez dokaza“, *Vijesti*, 20. novembar 2009.

⁴⁸ „Oborili konstrukciju tužilaštva“, *Vijesti*, 20. jul 2010.

Jovovića i gradonačelnikovog sina, Miljana Mugošu, dok je gradonačelnik Mugoša ranije prekršajno kažnjen sa 400 eura zbog remećenja javnog reda i mira.⁴⁹

Jovović je optužen za „nanošenje lake tjelesne povrede“ vozaču Radonjiću. Ovo krivično djelo se obično goni po privatnoj tužbi, dok je u ovom slučaju državni tužilac preduzeo gonjenje po službenoj dužnosti, optužujući Jovovića za kvalifikovani oblik ovog krivičnog djela, jer je navodnu povredu nanio „opasnim oružjem, oruđem ili nekim drugim sredstvom podobnim da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši“ (čl. 152, st. 2 KZ). Tužilaštvo je takvu odluku zasnovalo na mišljenju Instituta za sudsku medicinu iz Beograda u kojem se navodi da je Radonjić zadobio povrede koje je moguće nanijeti udarcem „ivičnog dijela telefona ili diktafona“.⁵⁰ Stav državnog tužilaštva da je mobilni telefon opasno oruđe koje može izazvati teške povrede, novina je u sudskoj praksi. Početak suđenja zakazan je za 6. septembar 2011. Ovakva revnost u postupanju državnog tužioca u suprotnosti je sa slučajevima kršenja ljudskih prava u kojima tužilaštvo nije preduzelo gotovo ništa.

Savjet za građansku kontrolu rada policije našao je da su policajci u istrazi ovog slučaja počinili nekoliko grešaka, uključujući i u odnosu na tretman osumnjičenih. Podnijeta je i krivična prijava kojom se policijski službenici terete za falsifikovanje zapisnika o zadržavanju gradonačelnikovog sina, koji, kako se sumnja, nikada i nije bio sproveden u prostorije za zadržavanje. Savjet je kritikovao i nalaz Sektora unutrašnje kontrole rada policije, koji je ponašanje policajaca ocijenio kao profesionalno.⁵¹ Glavni pretres je održan 10 maja 2012.⁵² Na pretresu je Miljan Mugoša, nakon skoro tri godine, priznao da je udario Mihaila Jovovića. Na pitanje zašto je tokom istrage negirao da je udario Jovovića i dao drugačiji iskaz o samom incidentu, on je odgovorio „da se radilo o ličnim razlozima, a i da ga je tako poučio bivši advokat, dok mu je aktuelni savjetovao da se brani istinom“.

Mugoša je više puta ponovio da se određenih detalja ne može sjetiti zato što je od incidenta prošlo skoro 3 godine i da mu je namjera bila da zaštiti oca. Naveo je da je Jovović tri puta nasrtao na njegovog oca i da je, kada je vidio da "nekoliko prethodnih nasrtaja nijesu urodili plodom, bio prinuđen da ošamari Jovovića", nakon čega se Jovović „umirio“. Takođe, u svjedočenju je naveo i da je Jovović zavlacio ruku ispod majice, ali da ne zna šta je držao u rukama, kao i da se sjeća da je vozač "šaputao" nešto njegovom ocu, pa je kasnije u spisima vidio da ga je u stvari upozorio na "sačekušu".

Pratilac Radonjić je svjedočio da ga je Jovović udario, ali se ne sjeća kako jer "mu je u tom trenutku bila najvažnija bezbjednost gradonačelnika". Takođe, svjedočio je da nije vidio da je Mugoša udario Jovovića. Obrazložio je da se pregledao tek 17 sati nakon incidenta, jer je ukupan incident za njega bio izuzetno stresan, pa je odlučio da se prvo odmori i da narednog dana ode kod doktora.

Tokom svjedočenja, Mugoša i Radonjić se uglavnom nijesu mogli sjetiti detalja incidenta, pa ni kako ih je, kako tvrde, Jovović udario, kako je nasrtao na gradonačelnika, gdje je stajao, u

⁴⁹ „Miomir Mugoša novčano kažnjen za incident sa novinarima Vijesti“, *Vijesti*, 25. januar 2010.

⁵⁰ „Jovović telefonom opasno ugrozio život Radonjiću“, *Vijesti*, 18. maj 2011.

⁵¹ „Policajci griješili, ali i unutrašnja kontrola“, *Vijesti*, 14. april 2010.

⁵² Monitor Akcije za ljudska prava je prisustvovao suđenju.

kom položaju su mu bile ruke neposredno prije napada i u toku napada itd. I Mugoša i Radonjić su negirali postojanje pištolja.

U svom svjedočenju, Jovović je rekao da apsolutno nije kriv za to za šta je optužen, te da je optužnica neistinita, jer tužiocu nije bio cilj da utvrdi punu istinu, već da njega optuži po svaku cijenu kako bi se uspostavila ravnoteža i olakšao položaj Miljanu Mugoši. U odnosu na Mugošin iskaz, naveo je da smatra jedino istinitom Mugošinu izjavu datu policiji i prvu izjavu datu istražnom sudiji da on nije nikoga udarao, a da je ostatak svjedočenja lažan. On je ponovio da nikome nije zadao nijedan udarac. U prilog tome naveo je da u prvih petnaest minuta nakon dolaska policije, ni stariji, ni mlađi Mugoša kao ni vozač nijesu rekli policajcima da je bilo koga udario.

Zamjenik državnog tužioca Zoran Vučinić, koji je određen da zastupa optužni predlog, tokom skoro osmočasovnog suđenja imao je samo dva pitanja: jedno za Mugošu - kojom rukom je ošamario Jovovića, i za Radonjića - u kojoj ruci je Jovović držao predmete.

U nastavku suđenja, 2. jula 2012. gradonačelnik Podgorice, Miomir Mugoša, iskoristio je zakonsko pravo da ne svjedoči u postupku koji se vodi protiv njegovog sina, obrazlažući da time doprinosi efikasnosti i depolitizaciji procesa. Fotoreporter Pejović svjedočio je da Jovović nije nasrtao na Mugoše, niti je imao bilo kakvog kontakta sa vozačem Draganom Radonjićem. Pejović je ponovio da ga je gradonačelnik Mugoša dva puta ošamario, vrijeđao i psovao.⁵³ Poslije tri godine od spornog događaja, Osnovni sud u Podgorici, postupajući u prvom stepenu, osudio je krajem jula 2012. Miljana Mugošu, sina gradonačelnika Podgorice na šest mjeseci, uslovno na dvije godine zatvorske kazne, zbog nanošenja teške tjelesne povrede uredniku dnevnog lista *Vijesti*, Mihailu Jovoviću, dok je Jovović oslobođen optužbe za nanošenje lake tjelesne povrede Miljanu Mugoši opasnim oruđem. O žalbi tužilaštva, kojom je traženo da se u odnosu na Jovovića presuda preinači i on oglasi krivim, odnosno da se Miljanu Mugoši izrekne strožija krivična sankcija, Viši sud u Podgorici još uvijek nije odlučio.⁵⁴

Još jednom naglašavamo da je tužilaštvo donijelo neobičnu odluku da Jovovića optuže za „nanošenje lake tjelesne povrede“ vozaču Radonjiću (uprkos tome što se ovo k. d. po pravilu goni po privatnoj tužbi), optužujući Jovovića za kvalifikovani oblik ovog krivičnog djela, jer je navodnu povredu Radonjiću nanio opasnim oružjem, oruđem ili nekim drugim sredstvom podobnim da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši. Tumačenje tužilaštva da je mobilni telefon opasno oruđe koje može izazvati teške povrede, novina je u sudskoj praksi. Primjera radi, Akcija za ljudska prava je analizirala rad tužilaštva u predmetima u kojima nijesu preduzeli gonjenje za laku tjelesnu povredu, iako su povrede nanijete drvenom palicom, i

⁵³ „Miomir Mugoša pobjegao od suda“, *Vijesti*, 3. jul 2012.

⁵⁴ „Na dnevnom redu sudije Dragice Vuković bile su žalbe u slučaju Mugoša-Vijesti“, *Vijesti*, 26. februar 2013.

pendrekom („sredstvo podobno da teško povrijedi“), pa bi po zakonu ovo djelo tužilac trebalo da goni po službenoj dužnosti.⁵⁵

Konačno, revnost u postupanju državnog tužioca kao i insistiranje na vještačenju povreda Radonjića u ovom slučaju u suprotnosti je sa slučajevima kršenja ljudskih prava u kojima tužilaštvo nije preduzelo gotovo ništa. I u postupku po žalbi, koji je u toku, tužilaštvo je tražilo da se Jovović oglasi krivim za nanošenje navodne povrede Radonjiću.

Prijetnje smrću novinarki Vijesti Oliveri Lakić. - Olivera Lakić je pisala o navodno nelegalnoj proizvodnji cigareta u mojkovačkoj fabrici „Tara“, podgoričke firme „Montenegro tobacco company“, i tim povodom krajem januara i početkom februara 2011. primila više prijetnji. Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici podnijelo je povodom toga u februaru 2011. optužni predlog protiv S. M. i M. P. zbog krivičnog djela Ugrožavanje sigurnosti. Tužiteljka Klikovac je saopštila da se okrivljeni terete da su od 31. januara do 3. februara novinarki uputili „ozbiljne prijetnje da će napasti na njen život, pri čemu je S.M, upućujući im prijetnje, ugrozio i sigurnost osoba sa kojima je novinarka 3. februara bila na novinarskom zadatku.“⁵⁶ Početak suđenja je odložen po treći put krajem juna za kraj jula 2011.⁵⁷ Suđenje je počelo 27. jula 2011.⁵⁸ U junu 2012. S.M. je osuđen na zatvorsku kaznu u trajanju od četiri mjeseca, dok je M.P, kome se sudilo u odsustvu, oslobođen optužbi za ugrožavanje sigurnosti novinarku Lakić.⁵⁹ Vrhovno državno tužilaštvo je u februaru 2011. počelo sa provjeravanjem poslovanja fabrike duvana o kojoj je Lakić pisala, a do danas nije objavljeno da je pokrenuta istraga. Viši sud u Podgorici ukinuo je presudu Osnovnog suda kojom je S.M. osuđen na zatvorsku kaznu, dok je M.P. oslobođen optužbi za ugrožavanje sigurnosti, jer, prema mišljenju Višeg suda, nije dokazano da je novinarki Lakić bila ugrožena sigurnost, pa je novo suđenje zakazano za 2. april 2013.⁶⁰

Samo nekoliko sati nakon što je policija 9. februara 2011. procijenila da nema opasnosti po Lakićevu i njenu porodicu zbog desetak dana ranije upućenih prijetnji i ugrožavanja njene bezbjednosti na novinarskom zadatku, muškarac koji se predstavio kao Boško pozvao je na mobilni telefon drugu novinarku Vijesti, Jasminu Muminović. Izraženim nikšićkim akcentom izrekao je niz teških uvreda i prijetnji na račun Oliveru Lakić. Slučaj je prijavljen policiji. Sjutradan popodne, sa istog broja Muminovićeva je dobila i SMS poruku za svoju koleginicu Lakić, u kojoj se ponavljaju prijetnje.⁶¹

⁵⁵ U ispitanim presudama: presudi Osnovnog suda u Kotoru K.br.434/08 od dana 28.07.2010.; presudama Osnovnog suda u Danilovgradu K.br. 272/08 od 16.09.2009. godine, Kbr.267/09 od 4.06.2010. godine i K.br. 306/09 od 5.7.2010. ; presudi Osnovnog suda u Kolašinu 237/09 od 27.10.2009. godine.

⁵⁵ „Okrivljeni za prijetnje novinarki“, *Dan*, 17. februar 2011.

⁵⁶ „Okrivljeni za prijetnje novinarki“, *Dan*, 17. februar 2011.

⁵⁷ „Globo od 500 eura za Musićeve advokate“, *Vijesti*, 22. jun 2011.

⁵⁸ „Sedmi mjesečni izvještaj o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije. Izvještaj dostupan na linku: http://www.gov.me/aktuelno/Mjesecni_izvjestaji/.

⁵⁹ „Četiri mjeseca za Musića, Piper Slobodan“, *Vijesti*, 13. jun 2012.

⁶⁰ „Musiću i Piperu se ponovo sudi“, *Vijesti*, 9. mart 2013.

⁶¹ „Koga štiti lažni dobrovoljac iz Danilovgrada?“, *Vijesti*, 26. septembar 2011.

Tri dana nakon upućenih prijetnji, Milan Grgurević⁶² se prijavio policiji sa tvrdnjom da je uputio ozbiljne prijetnje novinarki Lakić i njejoj kćerki. On je u istrazi naveo da je on zvao i poslao poruku na telefon Muminovićeve, ali se nije mogao sjetiti niti jednog dijela razgovora koji je navodno obavio sa njom, niti je umio da objasni zašto je zvao. Tokom vještačenja tužilaštvo je zaključilo da je njegov iskaz lažan i da on nije osoba koja je prijetila, pa je u oktobru 2011. podiglo optužni predlog protiv Grgurevića zbog krivičnog djela lažno prijavljivanje. Tokom suđenja Grgurević se branio ćutanjem. Vještačenjem je utvrđeno i da su telefon sa kojeg su upućene prijetnje i Grgurevićev telefon korišćeni gotovo istovremeno na lokacijama koje su nekoliko desetina kilometara udaljene jedne od drugih. Muminović je na glavnom pretresu rekla da glas osobe sa kojom je ona razgovarala telefonom sigurno nije Grgurevićev glas, te da je sa njom razgovarao neko ko ima prilično grub muški glas, sa izrazitim nikšićkim akcentom.⁶³ Rukovodilac ekspoziture za suzbijanje seksualnih i krvnih delikata u PJ Podgorica, Ekan Jasavić, je tvrdio da je policija u februaru prošle godine preko listinga broja sa kojeg su upućene prijetnje utvrdila da je taj broj korišćen u Grgurevićevoj "nokiji", te da su mu na osnovu toga poslali poziv da se javi u policiju. Iako je rekao da su radili u saradnji sa tužiocem na verziji da je neko Grgureviću naložio da se prijavi i na verziji da je on zaista prijetio novinarki, nije objasnio šta je konkretno prevagnulo da se Grgurević procesuiru za ugrožavanje bezbjednosti novinarke, a ne za lažno prijavljivanje.⁶⁴ Grgurević je 13. februara 2012. zbog krivičnog djela Lažno prijavljivanje osuđen na godinu dana zatvora. U junu 2012. navedena presuda je ukinuta, a u rješenju je navedeno da Viši sud smatra da u radnjama Grgurevića nema elemenata krivičnog djela Lažno prijavljivanje. U rješenju se navodi da se Grgurević nije samoinicijativno javio policiji, već po naredbi, jer je potraživao zbog prijetnji novinarki Lakić i njejoj porodici, kao i da je on "saslušan u svojstvu osumnjičenog i priveden, a njegovo lažno priznanje da je počinio krivično djelo, ne može se smatrati krivičnim djelom lažno prijavljivanje". Predmet je vraćen istom sudiji na ponovno odlučivanje.⁶⁵ Ponovljeno suđenje je u toku.⁶⁶

U međuvremenu je službenik Uprave policije i bivši vozač bivšeg direktora Uprave policije, Veselina Veljovića⁶⁷, Milenko Mića Rabrenović, saslušan 7. decembra 2012. u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici zbog sumnje da je ugrozio sigurnost novinarke Lakić i njene ćerke na način što je, predstavljajući se kao Boško, preko telefona uputio prijetnje novinarki Lakić i njejoj kćerki. Tužilac je Rabrenovića, koji je negirao svaku vezu sa upućenim prijetnjama, ispitivao na brojne okolnosti, koje Rabrenovića dovode u vezu sa karticom njemačkog operatera, sa koje su i upućene prijetnje novinarki Lakić.⁶⁸ Rabrenović je optužen za

⁶² Milan Grgurević nije bio zaposlen u fabrici duvana o kojoj je novinarka Lakić pisala, niti je na bilo koji drugi način (prije prijavljivanja) dovođen u vezu sa novinarkom Lakić.

⁶³ "Grgureviću godina robije", *Vijesti*, 14. februar 2012.

⁶⁴ "Tužilac preznio Jasavića", *Vijesti*, 26. januar 2012.

⁶⁵ "Lažno priznanje nije lažno prijavljivanje", *Vijesti*, 26. jun 2012,

⁶⁶ "Samo Jasavić zna odakle se Grgurević stvorio u policiji", *Vijesti*, 23. februar 2013.

⁶⁷ Bivši direktor Uprave policije

⁶⁸ "Mića se čudio zašto Boška povezuju s njim", *Vijesti*, 8. decembar 2012.

ugrožavanje sigurnosti novinarku Lakić, njene kćerke i njene cimerke⁶⁹, i suđenje je zakazano za 22. mart 2013.⁷⁰

U okviru istrage povodom prijetnji upućenih novinarki Lakić, saslušan je i Veselin Veljović u svojstvu svjedoka.⁷¹ Samo nekoliko sati nakon Veljovićevog saslušavanja uhapšen je (i nakon saslušanja pušten) šef Kriminalističke policije PJ Budva Siniša Stojković, po nalogu specijalnog tužioca za organizovani kriminal Đurdine–Nine Ivanović. “Policija je po nalogu specijalnog tužioca lišila slobode Sinišu Stojkovića, službenika Uprave policije Crne Gore, zbog koruptivnog krivičnog djela protivzakoniti uticaj. Postoji osnovana sumnja da je Siniša Stojković posredovao kod osnovnog državnog tužioca u Podgorici da ne preduzima dalje službene radnje u postupku koji se vodi protiv osumnjičenog Milenka Rabrenovića, zbog prijetnji upućenih novinarki Oliveri Lakić”, koji je “tokom posredovanja upozorio tužioca da bi dalje vođenje tog postupka ugrozilo napredovanje Veselina Veljovića na mjesto direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost i Vladana Jokovića na mjesto direktora Uprave policije, ukazujući mu da su ova napredovanja navodno dogovorena u političkom vrhu... Ukazao je takođe da je u političkom vrhu, navodno, dogovoreno i razrješenje vrhovnog državnog tužioca, zbog pogrešnih odluka koje je donosio. U kontekstu ovih okolnosti sugerisao je osnovnom državnom tužiocu da se pazi pokrenutog postupka jer bi u suprotnom i on mogao biti razriješen”, saopštila je vrhovni državni tužilac Ranka Čarapić⁷² Istraga protiv Stojkovića je u toku, dokazni materijal je poslat u Forenzički centar.⁷³

Napad na novinarku Vijesti Oliveru Lakić. – Novinarka Lakić je 7. marta 2012. u večernjim satima napadnuta dok je otključavala ulazna vrata zgrade, u kojoj živi. Tim povodom 12. marta 2012. uhapšen je Ivan Bušković⁷⁴ zbog sumnje da je napao novinarku Lakić. Ona je prepoznala Buškovića kao napadača, koji je negirao da je napadač, dok 17 lica, Buškovićevih prijatelja, tvrdilo da je on u vrijeme kad se napad odigrao učestvovao sa njima u fudbalskoj utakmici.⁷⁵ Osnovno tužilaštvo podiglo je optužni predlog protiv Ivana Buškovića zbog krivičnog djela Nasilničko ponašanje. Tužilaštvo je predložilo sudu da sasluša 19 svjedoka i izvede 11 materijalnih dokaza.⁷⁶ Tokom suđenja, optuženi je ostao pri tvrdnji da ne poznaje novinarku Lakić, da je u periodu kada se napad desio učestvovao na fudbalskoj utakmici, te da nije bilo nikakvog razloga da napadne Lakićku, koja je od njega, na suđenju, zahtijevala da kaže ko mu je napad naložio.⁷⁷ Bušković je osuđen zbog k.d. Nasilničko ponašanje na zatvorsku kaznu u trajanju od 9 mjeseci. Tužilac je najavio podnošenje žalbe nezadovoljan visinom dosuđene kazne

⁶⁹ Saopštenje Akcije za ljudska prava dostupno na: <http://www.hraction.org/?p=2875>.

⁷⁰ „Suđenje Rabrenoviću 22. marta“, *Dnevne novine*, 13. februar 2013.

⁷¹ „Saslušavan tri sata“, *Dan*, 29. decembar 2012.

⁷² „Osumnjičen da je štitio Veljovića i Jokovića“, *Dan*, 29. decembar 2012.

⁷³ „Inspektor Stojković još pod istragom“, *Blic*, 4. februar 2013.

⁷⁴ „Ko je naredio napad i zašto?“, *Vijesti*, 14. mart 2012.

⁷⁵ „Prijatelji tvrde da je Bušković igrao fudbal kada je Lakić napadnuta“, portal *Vijesti*, 13. mart 2012.

⁷⁶ „Optužnica protiv Buškovića nalogodavci još u sjenci“, *Vijesti*, 10. april 2012.

⁷⁷ „Bušković je napadač, ali neka kaže zašto“, *Vijesti*, 29. maj 2012; „Sinoć zapaljena dva vozila "Vijesti"“, portal *Analitika*, 14. jul 2011, „Novinari su žrtve raznih pritisaka“, *Dan*, 6. april 2012.

(zapriječena kazna za ovo k.d. je 6 mjeseci do 5 godina), dok je izvršni direktor "Daily press"-a Željko Ivanović, uz primjedbu na visinu kazne, naglasio i da je suštinski važno nastaviti istragu i otkriti naručioce napada.⁷⁸ Prvostepena presuda je potvrđena presudom Višeg suda.⁷⁹

Iako su preduzeti koraci na utvrđivanju odgovornosti lica osumnjičenih ili optuženih za ugrožavanje sigurnosti novinarku Lakić, neophodno je do kraja otkriti njihove nalogodavce. Ovo posebno, u kontekstu istrage protiv šefa Kriminalističke policije PJ Budva, Siniše Stojkovića za koga se osnovano sumnja da je posredovao kod osnovnog državnog tužioca u Podgorici da ne preduzima dalje službene radnje u postupku koji se vodi protiv Milenka Rabrenovića osumnjičenog za upućivanje prijetnji novinarki Lakić.

Paljenje vozila dnevnika Vijesti. - U periodu od 14. jula 2011. do 28. avgusta 2011. desila su se tri slučaja paljenja vozila lista *Vijesti* u Podgorici. Serija paljenja vozila je počela u noći između 13. i 14. jula, kada su nepoznati počinioci, oko 3 sata poslije ponoći, zapalili dva službena vozila lista *Vijesti*, koja su bila parkirana u blizini redakcije.⁸⁰ Direktor Uprave policije, Veselin Veljović, izjavio je da paljenje vozila treba posmatrati kao čin pojedinca i da se radi o izolovanom događaju.⁸¹ Drugo paljenje vozila lista *Vijesti* dogodilo se u noći 26. jula u Maslinama gdje je vozilo bilo parkirano ispred kuće radnika lista.⁸² Treće paljenje vozila lista *Vijesti* se dogodilo 28. avgusta, a zapaljeno vozilo je bilo parkirano na Starom aerodromu. U sva tri slučaja su vozila zapaljena na isti način, tako što su prednji djelovi vozila poliveni benzinom i zapaljeni.⁸³ Rukovodilac Ispostave kriminalističke policije PJ Podgorica, Siniša Stojković, naveo je da je policija u svim slučajevima paljenja blokirala grad, pretraživala šire lica mjesta, kao i da su obaviješteni nadležni tužioci i istražne sudije koji nijesu izašli na lice mjesta već su uviđajne radnje i mjere preduzeli službenici PJ Podgorica. Takođe je naveo da su sa lica mjesta izuzeti uzorci i upućeni u Forenzički centar na potrebna vještačenja, da su prikupljena obavještenja od očevidaca i od lica koja su koristila motorna vozila koja su oštećena u požaru, da je pribavljen snimak video nadzora sa više objekata u neposrednoj blizini lica mjesta, da je vršena provjera alibija za više lica te da su realizovana brojna poligrafska ispitivanja,⁸⁴ što sve nije bilo dovoljno za podnošenje krivične prijave protiv učinioaca.⁸⁵ Nakon trećeg slučaja paljenja vozila lista *Vijesti*, Uprava policije je izdala saopštenje u kojem je navedeno: "Osnovni državni tužilac u Podgorici se, shodno novom Zakoniku o krivičnom postupku (ZKP), izjasnio da u konkretnom slučaju

⁷⁸ "Nema pravde za Oliveru", *Vijesti*, 21. jul 2012.

⁷⁹ „Devet mjeseci za napad na novinarku“, *Vijesti*, 3. januar 2013.

⁸⁰ „Preko puta ANB zapaljena dva službena automobila Vijesti“, *Vijesti*, 14. jul 2011.

⁸¹ „Veljović: Spaljivanje automobila Vijesti je izolovan događaj“, *Portal Analitika*, 15. jul 2011, informacija dostupna na: <http://www.portalanalitika.me/drustvo/vijesti/31802--veljovi-spaljivanje-automobila-vijesti-je-izolovan-sluaj-.html>.

⁸² „Zapaljeno još jedno vozilo "Vijesti": Je li i ovo izolovan slučaj?“, *Vijesti*, 27. avgust 2011, „Ponovo zapaljeno vozilo vijesti“, *RTCG*, 27. avgust 2011, informacija dostupna na: <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/hronika/46898-ponovo-zapaljeno-vozilo-vijesti.html>.

⁸³ „Tužilac ne reaguje na teror“, *Vijesti*, 28. avgust 2011.

⁸⁴ „O krivcu i dalje ni riječi“, *Vijesti*, 27. oktobar 2011.

⁸⁵ Isto.

nema elemenata bića krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti”⁸⁶ iako je novi ZKP počeo sa primjenom 1. septembra 2011.⁸⁷ Sa tim u vezi, Vrhovna državna tužiteljka je izjavila da je navedeno saopštenje Uprave policije “netačno i nestručno”⁸⁸, kao i “da je za policiju najvažnije da utvrdi indentitet počilaca, a ne kvalifikaciju krivičnog djela.”⁸⁹ Glavni i odgovorni urednik *Vijesti*, Mihailo Jovović, izjavio je nakon drugog slučaja paljenja vozila, da je možda tome doprinio i intervju bivšeg premijera Mila Đukanovića, pošto je prije prvog slučaja paljenja vozila Đukanović u intervjuu dnevniku *Pobjeda* oštro napao kritičke medije uključujući *Vijesti*, a prije drugog slučaja paljenja vozila je dao još jedan intervju u kome je ponovio slične stvari.⁹⁰ Izdavač lista *Vijesti* "Daily Press" d.o.o. podnio 31. oktobra 2011. tužbu protiv države Crne Gore, kojom traži obeštećenje od 60.000 eura jer nije spriječila napade na imovinu *Vijesti*, kao i zbog toga što nadležni organi nijesu pronašli aktere paljenja četiri vozila u julu i avgustu 2011. U presudi P. br. 4569/11⁹¹, kojom se odbija tužbeni zahtjev (naknadno preciziran na 8641,98€) se, između ostalog, navodi da: “akt terorizma se ne može okarakterisati kao takav izdvojeno od cilja kome služi, u kom pravcu pravcu postoji i definicija Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju terorizma, koju je naša zemlja potvrdila Zakonom, ..., u kojoj se u uvodu navodi da akti terorizma imaju za cilj, po svojoj prirodi ili kontekstu, da ozbiljno zastraše stanovništvo ili neprimjereno prisile neku vladu ili neku međunarodnu organizaciju da učini ili da se uzdrži od činjenja nekog akta ili da ozbiljno destabilizuje ili uništi osnovne političke, ustavne, ekonomske ili društvene strukture neke zemlje ili međunarodne organizacije. Za sada, nema dokaza da zapaljivanje vozila tužioca ... ima za cilj tj. ciljeve koji su navedeni u pomenutoj konvenciji.”

U vezi sa argumentom optužnice da nadležni organi države Crne Gore nijesu preduzeli sve potrebne mjere da spriječe akte nasilja i štetu koja je izvršenjem tih akata nastala (misili se na paljenje vozila), u presudi se navodi: “U konkretnom slučaju nisu ispunjeni navedeni uslovi za odgovornost tužene države Crne Gore ni po ovom osnovu, budući da ovdje nema dokaza nezakonitog postupanja organa tužene u preduzimanju potrebnih radnji tj. nevršenja dužnosti službenog lica, a koje radnje su evidentno još u fazi izviđaja...”.

Do danas, javnosti nije poznato da je postignut napredak u otkrivanju počinioca paljenja vozila *Vijesti*.

Rasvjetljeni napad na ekipu TV Vijesti. - U mjestu Humci kod Nikšica, 18. novembra 2011. napadnuta je novinarska ekipa *Televizije Vijesti*. Napadnuti su novinar Darko Bulatović,

⁸⁶ Saopštenje dostupno na linku: <http://www.upravapolicije.com/index.php?IDSP=1927&jezik=lat>.

⁸⁷ Član 517 Zakonika o krivičnom postupku (“Sl. list CG”, br. 57/2009 i 49/2010).

⁸⁸ “Čarapić: Saopštenje policije o paljenju vozila "Vijesti" je netačno i nestručno”, *Vijesti*, 2. septembar 2011.

⁸⁹ „O krivcu i dalje ni riječi“, *Vijesti*, 27. oktobar 2011.

⁹⁰ “Zapaljeno još jedno vozilo "Vijesti": Je li i ovo izolovan slučaj?”, *Vijesti*, 27. avgust 2011.

⁹¹ Presuda dostupna na: <http://www.hracion.org/?p=2523>.

snimatelj Aleksandar Marojević, i fotograf Ivan Petrušić, koji su pokušavali da snime panoramu Humaca.⁹² Dragoljub Karadžić, Miodrag Glušica i Miloš Šanjević su uz psovke ugurani ekipu *TV Vijesti* u vozilo kojim su došli, pri čemu je Karadžić vratima od vozila nagnječio Bulatovićevu nogu pokušavajući da zalupi vrata.⁹³ O događaju je obaviješten zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Nikšiću, koji je naložio da se protiv Karadžića, procesuirana krivična prijava zbog osnovane sumnje da je počinio nasilničko ponašanje. Protiv Šanjevića je podnijeta prekršajna prijava zbog vrijeđanja, dok u Glušicinim radnjama nijesu utvrđeni elementi prekršajne odgovornosti.⁹⁴ Protiv Karadžića je podnijeta krivična prijava za nasilničko ponašanje (krivična prijava je procesuirana, suđenje je u toku) dok je Šanjević prekršajno kažnjen u iznosu od 300 eura.⁹⁵

Incident sa novinarkom Dana

Novinarka Dana, Lidija Nikčević, 8. avgusta 2012. ušla je u salu u Nikšiću nakon zasijedanja glavnog odbora Socijalističke narodne partije (SNP) želeći da napravi fotografiju i uzme izjavu od predsjednika SNP-a Srđana Milića. Članovi opštinskog odbora SNP-a Milinko Radulović i Milan Jauković, prema njenim riječima, počeli su da je vrijeđaju nezadovoljni njenim pisanjem o inicijativi za smjenu člana odbora iz Nikšića Svetozara Golubovića i dešavanjima u opštinskom odboru SNP-a u Nikšiću, tvrdeći da je inicijativu trebalo sakriti od očiju javnosti, nakon čega je Radulović pokušao i da se fizički obračuna sa njom.⁹⁶ Incident je spriječio predsjednik kao i još jedan broj članova SNP-a koji su bili u sali. Novinarka Nikčević je primila izvinjenje u vezi sa incidentom i nije željela da ovim povodom procesuirati odbornike Radulovića i Jaukovića.⁹⁷

Incident sa novinarima dnevnih listova Vijesti i Dan u predizbornoj kampanji u Pljevljima

Novinari *Vijesti* Goran Malidžan i *Dana* Božidar Jelovac napadnuti su 4. oktobra 2012. nakon predizborne tribine Demokratske partije socijalista (DPS) u Pljevljima na kojoj je premijer Igor Lukšić održao govor u kome je kazao da u Crnoj Gori nema nezavisnih medija, te da su *Vijesti* i *Dan* dio opozicije i da sve to zajedno smućkno "ne miriše tako dobro".⁹⁸

Malidžana je najprije verbalno, a zatim i fizički, napao lokalni aktivista DPS-a i bivši policajac Goran Čavić. Kada je izašao iz sale, gdje se održavala tribina, njemu je prišao takođe bivši

⁹² "U Nikšiću napadnuta ekipa Vijesti", radio *Antena M*, informacija dostupna na linku:

http://www.antenam.net/sajt/index.php?option=com_content&view=article&id=8305:u-nkiu-napadnuta-ekipa-vijesti&catid=35:drutvo&Itemid=54.

⁹³ „Policija privela osumnjičene za napad i vrijeđanje ekipe "Vijesti"“, *Vijesti*, 18. novembar 2011.

⁹⁴ Saopštenje Uprave policije dostupno na linku: <http://www.upravapolicije.com/index.php?IDSP=2190&jezik=lat>.

⁹⁵ „Šanjević kažnjen sa 300 eura za napad na ekipu "Vijesti"“, *Vijesti*, 19. novembar 2011.

⁹⁶ Saopštenje Akcije za ljudska prava dostupno na: <http://www.hracion.org/?p=2110>.

⁹⁷ Informacije dobijene u razgovoru novinark Lidije Nikčević i istraživača Akcije za ljudska prava.

⁹⁸ "Napali novinare nakon tribine DPS-a“, *Vijesti*, 5. oktobar 2012.

policajac Slavko Rončević, koji mu je rekao: "Krví ću ti se napiti jednog dana". Novinar *Dana*, Jelovac, je zatim izvadio fotoaparát kako bi dokumentovao napad na Malidžana, nakon čega mu je lokalni aktivista DPS-a Mustafa Brahić, uputio riječi: "seljačino", "bijedo", "fukaro" i "Dan je smeće".⁹⁹

Premijer Igor Lukšić osudio je fizički napade na novinare Malidžana i Jelovca i naglasio da ocjenu da su napadi povezani sa njegovim govorom na konvenciji DPS-a smatra potpuno neprihvatljivim.¹⁰⁰ Protiv Rončevića je pokrenut krivični postupak, dok je protiv Malidžana pokrenut prekršajni postupak. Iako je Malidžan tražio izuzeće sudije sudije Vesne Milinković zbog toga što je ona ranije bila član Opštinskog odbora DPS-a, kao i okrivljeni i svjedoci predsjednik Područnog organa je odbio ovaj zahtjev.¹⁰¹ Navedeno postupanje predsjednika Područnog organa je suprotno standardu utvrđenom u praksi Evropskog suda za ljudska prava (koji je uveden u domaći zakon) i koji zahtjeva od suda da u svakom postupku uliva povjerenje javnosti tako što će se postarati da isključi svaku razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost. U konkretnom slučaju, okolnost da je sudija Milinković profesionalno bila vezana za organizaciju kojoj pripadaju okrivljeni učesnici u postupku, izaziva opravdanu sumnju u njeno nepristrasno postupanje.¹⁰²

Dodatak: Neistraženi slučaj navodnog prisluškivanja u Višem sudu u Podgorici i nestanak predmeta

U oktobru 2010. Viši sud u Podgorici potvrdio¹⁰³ je prvostepenu presudu Osnovnog suda, prema kojoj je novinar nedjeljnika Monitor Petar Komnenić obavezan da plati 3.000 eura bivšem predsjedniku Višeg suda, Ivici Stankoviću, zbog клевете.¹⁰⁴ Stanković je tužio Komnenića zbog teksta u kojem je Komnenić objavio da je policija tajno prisluškivala Stankovića po zahtjevu specijalnog tužioca za organizovani kriminal zbog njegove navodne povezanosti sa kriminalnim aktivnostima.¹⁰⁵

Novinar je u tekstu citirao izjavu bivšeg sudije Višeg suda, Radovana Mandića, koji je rekao da je Stanković bio pod mjerama tajnog nadzora. Mandić je svoju izjavu ponovio i na suđenju pred Osnovnim sudom u Podgorici. Međutim, državno tužilaštvo nikada nije ispitalo slučaj navodnog prisluškivanja u Višem sudu povodom Komnenićevih tvrdnji i dokaza izvedenih na suđenju kao što su:

⁹⁹ "Svako malo na novinare se udari", *Vijesti*, 9. oktobar 2012.

¹⁰⁰ „Igor Lukšić osudio napad na novinare“, *RTCG, Dnevnik 2*, 5. oktobar 2012.

¹⁰¹ "Nema veze što su svi zajedno u DPS-u", *Vijesti*, 27. oktobar 2012.

¹⁰² Detaljnije vidjeti u saopštenju Akcija za ljudska prava na: <http://www.hracion.org/?p=2523>.

¹⁰³ Presuda Višeg suda dostupna na linku: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/Stankovic-Komnenic-Presuda_Visi_sud.pdf.

¹⁰⁴ Prvostepena presuda dostupna na linku: http://www.hracion.org/wp-content/uploads/komnenic_stankovic.pdf.

¹⁰⁵ „Sudije pod prismotrom“, *Monitor*, 18. maj 2007.

- iskaz bivšeg sudije Mandića o tome da mu je bivši kolega i istražni sudija Višeg suda u Podgorici, Hamid Ganjola, saopštio da je odobrio prisluškivanje Mandića, kao i da je „pola sudija“ Višeg suda prisluškivano;
- prepiska između tada istražnog sudije Ganjole i tadašnje specijalne tužiteljke Stojanke Radović koja svjedoči o tome da je predmet u vezi mjera tajnog nadzora kojim je bio zadužen sudija Ganjola „nestao“ između suda i tužilaštva;
- optužnica protiv okrivljenih za ubistvo policijskog inspektora Ščekića u kojoj je navedeno da su sudije Višeg suda u Podgorici nezakonito omogućavale da se okrivljeni za ubistvo Ščekića međusobno posjećuju u pritvoru, i dr.

Neispitivanje ovih navoda je poražavajuće za povjerenje u nepristrasnost državnog tužilaštva, a pokazuje i da je istraživačko novinarstvo nepoželjno i za sud i za tužilaštvo u Crnoj Gori.

Krajem septembra 2011. novčana kazna novinaru Komneniću zamjenjena je kaznom zatvora u trajanju od četiri mjeseca.¹⁰⁶ Na ovo rješenje novinar Komnenić je izjavio žalbu, koju je Viši sud usvojio i ukinuo rješenje Osnovnog suda kojim je novčana zamjenjena zatvorskom kaznom. Ukidnim rješenjem je predloženo Osnovnom sudu da u ponovnom odlučivanju Komneniću izrekne kaznu rada u javnom interesu. Tim povodom Komnenić je izjavio da je jedini rad u javnom interesu koji bi prihvatio bio volonterski rad u arhivi Višeg suda, kako bi dovršio svoje istraživanje o tome na koji način je nestao predmet iz arhive suda.¹⁰⁷ Nakon što je Osnovni sud u Podgorici po drugi put donio rješenje kojim se novčana kazna zamjenjuje zatvorskom kaznom, na rješenje je izjavljena žalba Višem sudu, koja je takođe odbijena.¹⁰⁸ Ipak, rješenje neće biti izvršeno zato što je u junu 2012. godine usvojen Zakon o amnestiji lica osuđenih za krivična djela uvreda i klevetu¹⁰⁹, kojim su lica osuđena za k.d. Uvreda i Kleveta oslobođena od izvršenja izrečene kazne.

¹⁰⁶ Rješenje Osnovnog suda dostupno na linku: http://www.hraction.org/wp-content/uploads/PetarK_rjesenje.pdf.

¹⁰⁷ „Prihvata da služi kaznu u arhivi suda“, *Vijesti*, 21. decembar 2011.

¹⁰⁸ Informacija dobijena od advokata Petra Komnenića.

¹⁰⁹ "Službeni list Crne Gore, broj 31/2012"